

Statistik om dödsorsaker andra halvåret 2020

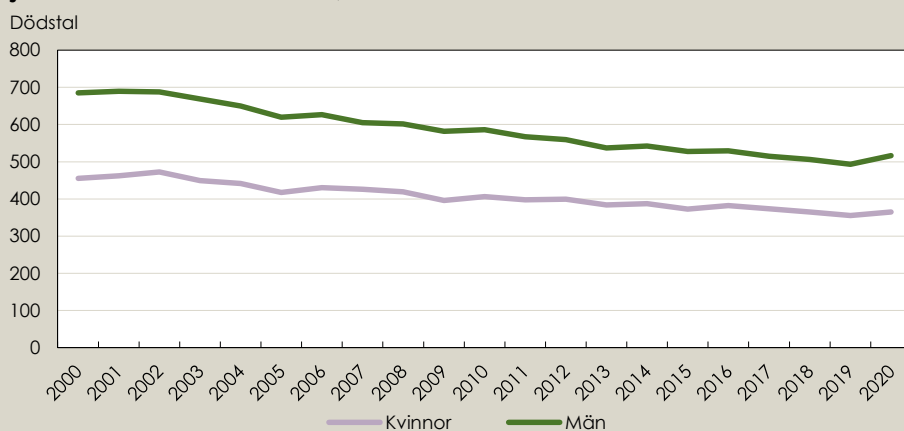
Andra halvåret 2020, juli till och med december, dog totalt 22 959 kvinnor och 23 318 män. Av de som dog hade 1 658 kvinnor och 1 845 män covid-19 som underliggande dödsorsak visar Socialstyrelsens preliminära dödsorsaksstatistik. Covid-19 var den tredje vanligaste dödsorsaken efter hjärt- och kärlsjukdomar, och cancer. Medelåldern bland dem som hade covid-19 som underliggande dödsorsak var ca 4,5 år högre än bland de som dött av övriga dödsorsaker. Flest levnadsår förlorades på grund av cancer, följt av hjärt-kärlsjukdom, och yttre orsaker till död. Covid-19 var den fjärde största orsaken till förlorade levnadsår under andra halvåret 2020. Hela året 2020 inrapporterades 97 839 dödsfall till dödsorsaksregistret, för 2 500 dödsfall inväntas fortfarande ett dödsorsaksintyg, framförallt för november och december.

Fler avled andra halvåret 2020

Ökningen av antalet döda var drygt 6 procent för män och 4 procent för kvinnor jämfört med antalet män och kvinnor som dog under andra halvåret 2019. En lägre ökning sågs i de ålderstandardiserade dödstal, 5 respektive 3 procent. Eftersom den ålderstandardiserade dödligheten har minskat stadigt under lång tid räcker det med att gå tillbaka till andra halvåret 2018 för kvinnor och 2017 för män för att hitta en lika hög dödlighet som andra halvåret 2020 (figur 1).

Den genomsnittliga åldern för personer som avled andra halvåret 2020 var knappt ett halvt år högre för både kvinnor (82,2 år) och män (77,7 år) jämfört med samma period tidigare år. Förklaringen är att medelåldern bland dem som dött i covid-19 var högre än bland de som avlider av övriga dödsorsaker.

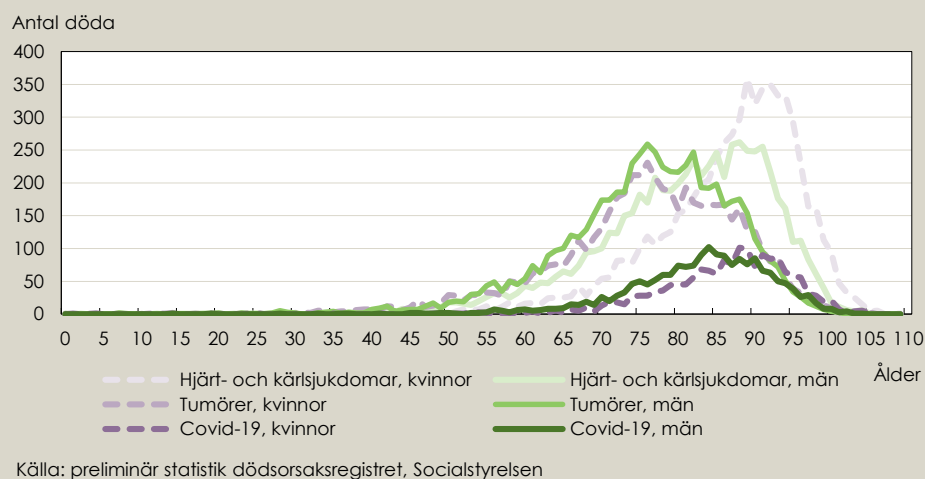
Figur 1. Ålderstandardiserade dödstal per 100 000 i befolkningen, juli–december 2000–2020, kvinnor och män

Covid-19 tredje vanligaste dödsorsak

Efter hjärt- och kärlsjukdomar (12 800 döda) och tumörer (11 500 döda) dog flest kvinnor och män i covid-19 (3 503) andra halvåret 2020. Figur 2 visar åldersfördelningen för de tre dödsorsakerna. Medelåldern för döda i hjärt- och kärlsjukdomar var 86,4 år för kvinnor och 80,8 år för män. För personer som avled i cancer var medelåldern 75,9 år för kvinnor och 75,8 år för män. För dödsfall i covid-19 var medelåldern 85,9 år för kvinnor och 82,7 år för män. Medelåldern bland dem som hade covid-19 som underliggande dödsorsak var ca 4,6 år högre än bland de som dött av andra dödsorsaker. Hittills har 9 143 dödsfall till följd av covid-19 rapporterats i den preliminära dödsorsaksstatistiken för hela året 2020.

Figur 2. Antal döda fördelad på ålder, de tre största dödsorsakerna, juli–december 2020, kvinnor och män

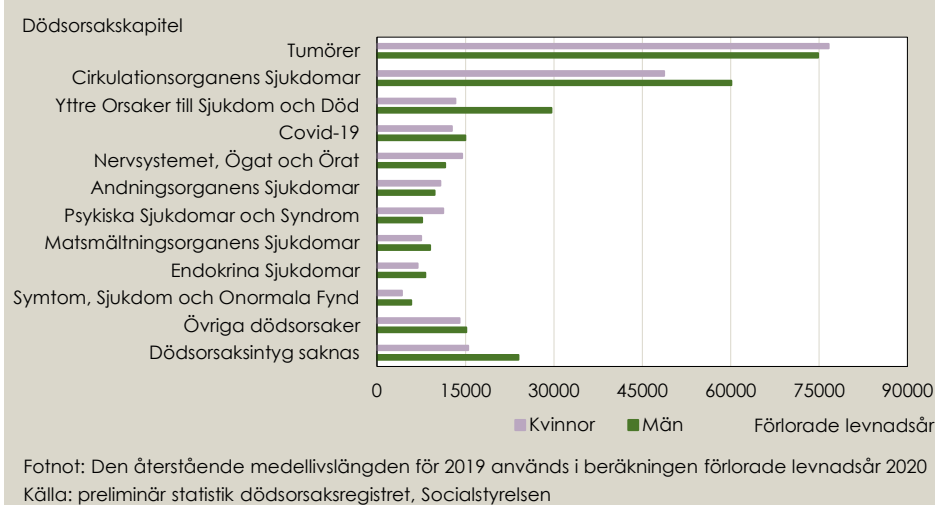
Förlorade levnadsår och covid-19

Förlorade levnadsår är ett mått som förutom antalet som dött till följd av en viss dödsorsak också tar hänsyn till åldern vid dödsfallet. I måttet ges större vikt vid dödsfall som sker vid yngre åldrar. Måttet beräknas genom att summera den återstående medellivslängden vid den ålder de personer som avlidit av en viss dödsorsak hade [1,2]. Den återstående medellivslängden vid en viss ålder är aldrig noll och den beräknas för kvinnor och män för varje år. År 2019 var till exempel den återstående medellivslängden 28,2 år för en 55-årig man och 4,74 år för en 90-årig kvinna.

Under andra halvåret 2020 summerar de drygt 46 300 inträffade dödsfallen till 506 000 förlorade levnadsår. Dödsfall till följd av cancer sker i genomsnitt betydligt tidigare i livet än för hjärt- och kärlsjukdomar. Cancer orsakar därför fler förlorade levnadsår än hjärt- och kärlsjukdomar både bland kvinnor och män (se figur 3). Bland kvinnor orsakade covid-19 ungefär lika många förlorade levnadsår (12 695 förlorade levnadsår) som yttre orsaker till sjukdom och död (13 304 förlorade levnadsår), vilket inkluderar dödsfall vid bland annat olyckor

och självmord. Män förlorade fler levnadsår till följd av yttre orsaker (29 572 förlorade levnadsår) än på grund av covid-19 (14 974 förlorade levnadsår) under andra halvåret 2020. Förklaringen till detta är att fler män än kvinnor dör av olyckor och självmord, vilket dessutom ofta sker i yngre åldrar. I den preliminära statistiken syns inte någon ökning av inrapporterad suicid. Fördelningen av dödsorsaker kan fortfarande komma att ändras eftersom för en betydande del av dödsfallen inväntas dödsorsaksintyg. Innan dess betecknas de som saknade dödsorsaker. Officiell dödsorsaksstatistik för hela året 2020 publiceras i juni.

Figur 3. Antal förlorade levnadsår efter dödsorsak, juli–december 2020, kvinnor och män

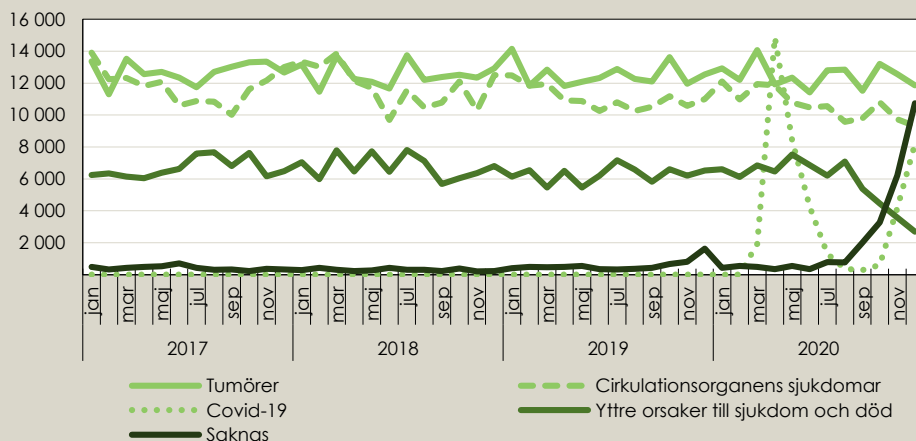
Covid-19 näst vanligaste dödsorsak under december

Under december månad var covid-19 den näst vanligaste dödsorsaken bland kvinnor och män räknat i antal dödsfall, och den tredje största orsaken till förlorade levnadsår. Figur 4 och 5 visar antalet förlorade levnadsår för cancer, hjärt-kärlsjukdom, covid-19, yttre orsaker samt dödsfall där dödsorsaksintyg ännu saknas. De sistnämnda har lagts in för att tydliggöra dödsfallen där dödsorsaksintygen inte hunnit komma in till Socialstyrelsen. Bortfallet till följd av fördröjda dödsorsaksintyg är inte jämt fördelat över de olika dödsorsakskategorierna, utan är till exempel större för dödsfall till följd av yttre orsaker.

Cancer var den främsta orsaken till förlorade levnadsår bland kvinnor och män sett över hela andra halvåret 2020 följt av hjärt-kärlsjukdomar. Att cancer-sjukdomarna bidrar så mycket till förlorade levnadsår i befolkningen beror på att det är en vanlig dödsorsak och att medelåldern bland dem som dör i cancer är lägre än för andra stora dödsorsaker, med undantag för dödsfall till följd av yttre orsaker. Kvinnor och män som dog i cancer var andra halvåret 2020 i genomsnitt 10 respektive 7 år yngre än de som dog i covid-19 och 10,5 respektive 5 år yngre än de som dog i hjärt-kärlsjukdom.

Figur 4. Antal förlorade levnadsår efter dödsorsak per månad, 2017–2020, män

Förlorade levnadsår

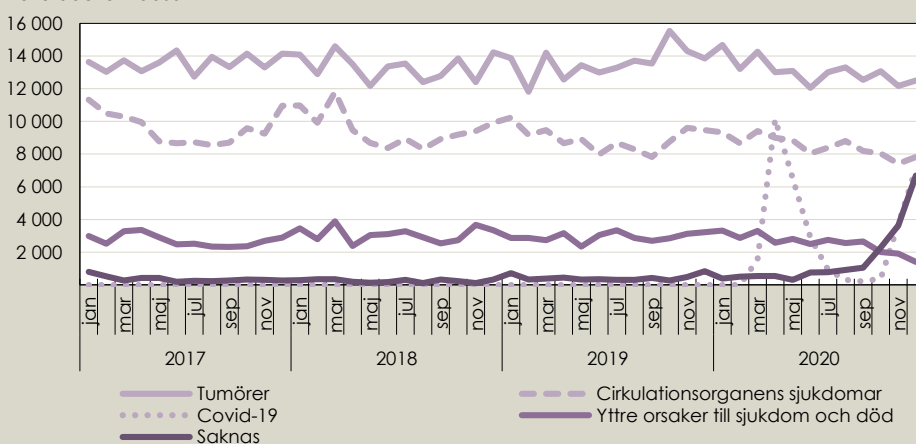

Fotnot: Dödsfall med okänd dödsårsak ingår inte i diagrammet

Källa: preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Figur 5. Antal förlorade levnadsår efter dödsorsak per månad, 2017–2020, kvinnor

Förlorade levnadsår

Fotnot: Dödsfall med okänd dödsårsak ingår inte i diagrammet

Källa: preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen

Plats där döden inträffat

På dödsorsaksintyget ska platsen där döden inträffat anges. Den ansvarige läkaren kan ange "Sjukhus", "Särskilt boende", "Ordinärt boende" eller "Annat/okänd". De flesta dödsfall till följd av covid-19 inträffade på sjukhus eller på särskilt boende (tabell 1). Dödsfall bland kvinnor med covid-19 skedde i något större utsträckning på särskilt boende (47,3 procent) medan män med covid-19 oftare avled på sjukhus (60,8 procent). Ett liknande mönster syns för övriga dödsorsaker och speglar bland annat det faktum att kvinnor i genomsnitt lever

längre och i högre utsträckning bor på särskilt boende. Jämfört med dödsfall av övriga dödsorsaker var det bland döda av covid-19 betydligt mer ovanligt att det inträffade i ordinärt boende.

Tabell 1. Antal och andel döda efter dödsplats, juli-december 2020

	Kvinnor				Män			
	Covid-19		Övriga dödsorsaker		Covid-19		Övriga dödsorsaker	
	n	%	n	%	n	%	n	%
Ej markerats	51	3,1	1 509	7,1	44	2,4	2 069	9,6
Sjukhus	762	46,0	6 668	31,3	1 121	60,8	7 920	36,9
Särskilt boende	784	47,3	8 841	41,5	611	33,1	5 813	27,1
Ordinärt boende	59	3,6	4 026	18,9	64	3,5	5 119	23,8
Okänd	2	0,1	257	1,2	5	0,3	552	2,6
Total	1 658	100	21 301	100	1 845	100	21 473	100

Källa: preliminär statistik dödsorsaksregistret, Socialstyrelsen.

Om statistiken

Halvårsstatistik om dödsorsaker är statistik som avser månaderna juli till december. Den är både preliminär och temporär vilket betyder att specifika kontroller och sedvanlig kvalitetsgranskning inte har utförts enligt gängse rutiner. Skälet för detta är att kunna tidigarelägga publicering av statistik med relevans för den pågående pandemin. Urvalets sista månader har en större andel saknade dödsorsaksintyg jämfört med de första månaderna. Detta förhållande påverkar vissa dödsorsaker mer än andra. Yttre orsaker som olyckor och suicid bedöms ha ett något högre bortfall än normalt. Det preliminära registerbeståndet togs fram 26 februari 2021. Dödsorsaksintyg som inkommit efter detta datum ingår ej i statistikunderlaget för denna publicering.

Underliggande dödsorsak är den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som ledde till döden eller de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan. I den här statistiken redovisas alltid underliggande dödsorsak.

Förlorade levnadsår är ett statistiskt mått som väger samman antalet döda i en viss dödsorsak och vid vilken ålder de dödsfallen inträffar så att dödsfall i yngre åldrar ges större relativ vikt i måttet [1, 2]. Måttet tas fram genom att summera den återstående medellivslängden vid åldern för alla döda i en viss dödsorsak. Det speglar de hypotetiska levnadsår som återstått om dödsfallen inte skulle ha skett.

Referenser

1. Valuing the years of life lost due to COVID-19: the differences. Devleeschauwer, B, et al. 2020, International Journal of Public Health, Vol. 65, pp. 719-720.

2. Reflection on modern methods: years of life lost. Martinez, R, et al. 2019, International Journal of Epidemiology, Vol. 48:4, pp. 1367-1376.

Mer information

Du hittar Excelbilagan som innehåller mer information här:

www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikammen/dodsorsaker

Kontakt:

Jeroen de Munter, PhD, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: jeroen.de-munter@socialstyrelsen.se

David Pettersson, PhD, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: david.pettersson@socialstyrelsen.se